

تەمىيا ەسكەر

سىما سەمەند

ناسح حوسىن سلىمان ژ تىپىن كرىلىكى بۇ تىپىن
لاتىنى ەگۈمىستىيە و ەرمەنگۈك ب ەردو
زارىن ك. ژورين و ك. ناڧىن ژىپە چى كرىيە .

كىسلۇقۇدسك ئەو جى-مسكەنى گول و سۆسنا، باخ و بۆستانا ئاڧا خەش ەوا جەنەتییە . كى
ناڧىن وئ نەبەيستىيە، كى ناخوۋەزە وئ دەرى ەيسا بە قەنج بە، وئ تەبىيەتا پەنگىنرا حەير و
حژمەكار بىمىنە . وەلە ئەم خەوخا ژى مالىڧا موتاجى ڧى ئىرا قۇدرەتىنە چقاس سالە مالىڧا ئەم
دچن بىدەرى ەيسا دىن، ەەر سال خەوپا تىنن بىرانىنى باش، ەەقال - ەۈگرى ژ باژاپ و نەحىيد
تفاقييە باشقە-باشقە . ڧى جارى ژى ئەم خەوپا بىرانىنى باش، پزمام و ەەقالى خىرخازە ئامن
ئانين . ئىسال ژ ەەقالىد مە يەك ژ كىيڧى بوو، ئوكراین، تەڧبوويا شەپى وەتەنيىي يا مەزن،
سىرافىما ئاندرىڧىنا كولفەتەكە سەرەيە، بەژنبلندە، بەشەرخەش . مەرف وئ خەبەردانى بەشەرا
خەشرا ەژمەكار دما . چقاس ئىڧار بوو ئەم دۇرا تەختى چايى پوودىشتن، خەبەر ددا، ەەر يەكى
بىرانىنەك، گلى - گۆتەك خەوپا دگۆتن و شەڧبەيىيا خەو ەوشىدا ناڧا گول-سۆسنا، باخ و
بۆستانى ەيشىن دەرياز دكرن، ەەتانى نىڧى شەڧى، سىرافىما ئورس، تمى مەپرا گلى-گۆتنيىد
ەەواسكار دگۆتن . ئەو، چاوا دڧىژن، شابوونا گشكا بوو . يەك ژى پاخيما ئوزبىك، ئەوئ ئوسا
دسترا، دەنگەكى ئوسا لى بوو نۆلا دو زەنگلا، ئەوئ چەند زمانا دسترا، ئاخريى ژى كلامەكە
كوردى ەين بىوو، يا گۆڧەندى . دگۆت و ئەم گشك دكرنە گۆڧەندى . ئىڧارەك ژى ئەم وەختا
تۆپى سەر ەەڧ بوون ڧالیا ئورس، چاسمىكا ئەرمەنى، ناتاليا گورجى ئەم ژى ەەمن كورد . مە
ەنەكى خەبەر دا، پاشى ڧالیا بەر ب سىرافىيى بوو و گۆت:

- سیرافیم ناندیریفتنا، ئەز هیفی دکم ژ ناڤی کۆما مە گشکا تو چەند گلییا مەپرا دەرەقا شێڤدا بێژی.

ئەوی کو ئەف یەک بهیست مە نهێری و گۆت:

- لۆ، چی وەرانه، دەرەقا شێڤدا هوون ببهین. وەرن ئەم گلییی دها ئەشق، دها هەواس ببهین، شەپ شەپ، نهیی گلیکرنییه، ئەز قەت ناخوهم وان پۆژی زەلوولە گران چ من بەر چەعفی خوە دیتیە بیر بینم، وەرپا گلی کم.

دەمەکی ئەم گشک تهیی بگۆتا پۆشمان بووم سەر گلییی خوە، چمکی سەر وی گلی سیرافیایی راستی ژێ بەر ئەو کەت، ئەم گشک دەمەکی کەپ-لال پوونشتن و نشکیڤا دەنگی وی هات

- دە وەکی هوون دخوەزن ئەزێ سەرا خاتری وە قەومانەنە کە کو من بەر چەعفی خوە دیتیە گلی کم:

- پۆژە شێڤ ئەولن ئەز مەکتەبا گوندی مەدا دخەبتیم دەرسدار، لی وەختا نیڤی هەڤالی من چوونە شێڤ و خووشکا منە ۲۰ سالی ژێ چوو بوو، خووشکا دۆخترییی من ژێ قرار کر هەپمە کوورسید دۆخترییی و ل ورا هەپم بەر شێڤ، چمکی ورا ئەزێ کێر بهاتاما. فیڤدەری ئەم ناڤا ئاگردا، ناڤا شێڤدا بووم، مە هەر تشت دکر، وەکی بریندارا خللزن، نیڤی دشاندنە پیش ئەنییی، نیڤی دنێ برینی وانا دەرمان دکر، گری ددان و ددانە پالدانی ناڤا پالاتکادا، یانی ژێ هولکی، کو کرپوونە گۆسپیتالدا. بریندارا چارنکال گازی مە دکر. ئاوا سبە هەتانی ئیڤاری ئەم مژوول بوون، مە دخوەست چقاسی قەواتا مە دانە کۆمەکی بدنه وانا، دلێ واناڤا

هەپن. ئی، کێ زانە ئیرۆ هەنە، دبهک سڤی تونەبن.

پۆژەکی ژێ تهفی گەلە بریندارا بریندارەکی بەرتەرەف ئانینە بال مە. ئەوی ئانجایی ۲۱ - ۲۲ سالی بوو، دنالیا، نکارییوو خەبەر دا.

دېجفاند، مە ناسیلکا وی دانی بەر سڤی، وەختا ئەو هەنەکی گەرم بوو، چەعفی خوە فەکر، مە نهێری و چەعفی شیلوو ته قەی ترێ دگۆت من خللزن، پاشی ئانجایی گۆت: "گەرم بووم، خووشکی، زەعف پاریمه".

جیی وی من ها هانگا سەر کەپهفتایی چێ کر، مە ئەو گواستە ناڤا جینڤینا، نالینا وی بوو، چاوا دها ته گشکی گەلەکی خراف بوو. ئەوی دەستی خزیی سار ئانجاک ژ سەر لڤی هلبی دانی سەر دەستی من و گۆت: "هەنەکی نیزیک پونە، سەری خوە بدەمە سەر ملی ته خووشکا من.

تو گەلەکی نۆلا خووشکا منی". من خوەستنا وی قەداند، ئەنییا وی مز دا پۆڤی وی شە کر ئەوی دیسا چەعفی خوە فەکر، من نهێری و گۆت: "خووشکی، تەمییهکە من ته هەیه، جیڤا مندا شکل هەنە، نامە، ئادرێسا من، هەرکی دکاری جافی بدە، بێژە ئەز چ حالی دامە، دقەومە تو هەپی ئالییی مە، ئەسە - ئەسە هەپە مالا مە، دیا من گەلەکی پەحمە، گەلەکی حەیفە، تو ئەسە وی ببینە، دەستی وی پاموسە و بێژی، وەکی ئەز تهنی نینم، کو هاتمە کوشتنی."

من دلمینی دانە خۆرتی جاحل و گۆتی: "ئوسا نهڤیژە، تی پاک بی، تی خوەخوا هەپی بال دیا خوە، تی خوەخوا دەستی وی پاموسی". ئەوی سەر ئان گلییا من نهێری دەستی من بەرب لیڤی خوەیه پجفی بر و

پامووسا. دو هیسر چه عفا بارین سهر سووره تی ویه ساردا. دهمه کی ئوسا دهستی من گرتی ئه و ته مژی، خودانه که سار سهرپا ئافیت، دو - سئ سه عه تا ئه ز کیله کی پوونشتبووم. من نهیپی ئه و پازیه، ئیدی نیقی شه فی بوو ئه ز فه سال پابووم و چوومه مالی، وه کی شه به قی دیسا بیم.

گاڤا شه به قه هاتمه گزسپیتالی منرا گوتن، وه کی پافلیک به ریرانگی ته خدیر دایه. ئه ز گه له کی بهر خوه که تم، گریام، پاشی چووم، من کنجی وی، شنیل وی دیتن، جیفا ویدا شکلن قیزه که به ده وه جاحل ئانجاخ ۱۸ - ۱۹ سالی دیت نفیسیبوو: "پافلیکی منرا، ئه زیزئ منرا، لیخه، پافلووش جان، دژمن پاقه تینه." سار شان گلییا سیرافیما خیلک دهنگی خوه بری، گریا، ئه م ژی پیرا، پاشی دهست پی کر.

- شه پ کۆتا ببوو، ئه ز فه گه پیامه مالی چوومه مه کته با خوه، دیسا دهرسدار خه بتیم، ساله ک دهر باز بوو و ئوسا قهومی، وه کی ئه ز چوومه مؤسکفایی، هلبه ت من ئادرئسا پافلیک ژی هلد. من گه له کی دخوه ست دیا وی بقیتم، ته مییا ویه پاشن بقه دینم. دهری من فه کر کولفه ته که سهره، ئه وی ئه ز دیتم، تویی قه ی بیژی تی دهر خست ئه ز کیمه، بوو زووپینا وی به رب من هات. "بیژه قیزا من، تو هه قالا پافلیکی منی لوما هاتی، بیژه ئه و دبه ک ساخ به." من چه فی وی نهیپی ئه ز گریام، من تی دهر خست، وه کی دایکا به له نگاز هه لا هئ نزانه، وه کی کوپی وی کوشتی، ئه و هیقییا ویه، شه ف و پۆ. ئه و من نهیپی، ئه ز هه میز کرم و گریام. من نۆلا دیا خوه یه حه لال ئه و هه مبیژ کر، هه ردو دهستی وی پامووسان و گوتی: "پافیل خوه خوه گوتیه،

وه کی دهستی ته پاچ کم، دایئ جان، برا ویفا عه یان به، وه کی ئه ز ئیرۆ میفانا ته مه و گوتنی وی ب زیاره تی ده دینم." سهر شان گلییا هیژا دایکا په به نرا عه یان بوو وه کی پافلووشی وی تونه، ئه م هه ردو ته قایی گه له کی گریان، پاشی لی پرسی، چما ئه و ته نییه، ئه وی ژ ناف هیسرا ب ئیسکه-ئیسک گوت: - "لی ته فی کی بم، لاوۆ، میری من چوویه نه هاتی، لی قیزا من میز کریه، مالا خوه دانه" من ژ به رییا خوه شکل و نامه دهر خست و دریژی وی کر: "به ری مرنا خوه پافیل هیفی کر وه کی ژ به رییا وی دهر خم، من ژ به رییا وی دهر خست و ئاوا ته سلیمی ته دکم، دایئ جان". ئه وی کو نامه شکل دیتن بوو زارینا وی، تویی قه ی بیژی تیره که توژ دلی ویدا پوت بوو، شکل و نامه دلی خوه یی شه وتیفا گفه شات، گریا و ژ ناف هیسرا گوت "نینا پافلووشی منی ئه زیز هاتی هه کوشتنی". پاشی گوته من: "نینا ژی چوو بهر شیپ ئه وی دگۆ دبه ویدهری پافلووشی خوه بقیتم، ئه و ژی هاته کوشتن، وه ی شه په وه ی شه پازنۆ، به لکی مالا وه خراف به، ئوجاخ وی وه کۆر به، وه چقاس و چقاس خورتی تووره کر نه ئاخ و به ری سار، مرانی وانا چه فی وانا هشتنه." من نزانوو دایکا دلکولرا چ بگوتا، چ دلمینی بدا بهر دلی وی په پووکی.

ئه ز وی شه فی ل ور مام، ئه وی ته رکا من نه دکر و تمی دگوت: "نینا پافلووشی من ته تی..."

مه گشکا مه لوول که پ و لال ئه ف سهر هاتییا زه لوول بهیست، پاشی گاڤا سیرافیالیی خلانز کر، چه فی مه گشکا ژ هیسرا ساریبوون. ئه م گشک مه لوول پابوون، مه پازیبوونا خوه دا وی و که پ و لال هه ر یه ک ژ مه چوو بهر ب

تۆتاختا خوه .

فهره نگوک:

ته می: پاسپارده .

ئیر: ناگر .

وه پا گلی کم: قسه تان بۆ بکه م؛ وه پا: بۆ ئیوه،
بۆتان، لۆنگو .

تم، تم، هه رتم، هه رده م: هه موکات،

هیسا به: په حهت به: چاک بیته وه، ساغ
بیته وه؛ هیسابوون، په حهت بوون، په عتبوون،
په حتبوون، ساغبوون: ساغبوون، چاکبوون وه له
نه خویشی، ساغبوون: ساغ دبه جیئ خه نجه ران،
ساغ نابه جیئ خه به ران. گۆتنی پیشیان .

حژمه کار: حژمه، سۆسرته، سه یر، هه یر،
سه رسووپمان .

به رته ره ف، به رنالی: لایده، که سیکی نه ناسراو
بیته ناو کۆپک یان جفاتیک .

خوه خوا، ژ خوه: بۆ خۆی .

کولفه ته که سه ره یه: ژنیکی سه ره ژنه .

به شه رخوه ش: پووخۆش .

گلی: گۆتن، خه به ر، شۆر، شته غلین، ئاخافتن،
ئاخافتن، قسه دان: قسه .

گلی - گۆتنه ک: قسه و باسیک. گفتوگۆیه ک،
ده مه ته قییه ک .

هه واسکار: هه وه سکار، به وه س: به هه وه س،
به زه وه ق، به که یف .

گشک: گشت، گش، گ: گشت .

ئیتاره کی ژئ ته وه ختا تۆپی سه ره هه ف بوون:
ئیتواره یه کیش کاتئ له یه کدی کۆ بووینه وه / خپ
بووینه وه .

ئوئ کو ئه ف یه ک به یست: ئه و که ئه مه ی
به یست .

ته یئ بگۆتا: ده تگۆ، ده توت. هه ر وه کوو بلئی .

شپ، شپ: شه پ .

زه لوول: ژار، مه لوول، به له نگاز: مه لوول، هه ژار،
په به ن .

ته قه ی ترئ: واتده زانی .

مه نه یی: سه یری کردین .

قه ومین (قه وماندن): پوودان، قه ومان .

ده رسدار: وانه بیژ، مامۆستا .

ناسیلک: چاردار، نه خوه شا سه ر جی دگوه یزن:
داره به ست، داره بازه، دووداره، داریه ست .

گۆسپیتال: نه خوه شخوانا له شکه ری: (ئینگلیزی:
هۆسپیتال)، نه خویشخانه، خه سته خانه، (بیمارستان) .

چارنکال: چارنالی، ده ردۆر: چارده ور، چوارده ور،
ده ورده ور .

من دلمینی دانه خۆرتی: دلی گه نجه که م دایه وه .
دلمینیدان: دلّانه وه .

دبه ک: دبه کو: ده بی که .

شکل: وینه، په سم .

ئه سه - ئه سه: ئه سه ح، ته قه ز: ئه سه ح / هه ولێر؛
ئه سه ح بزانه: دلّیا به .

جالح، خۆرت: گه نج، لاو، جاحیل، جاحیر .

ئیسکه - ئیسک: هله که هله ک: هه نسک .

تویی قه ی بیژی تیره که توژ دلی ویدا پوت بوو:
هه ر وه کوو بلئی تیریکی تیژ له دلّیدا چه قی .

پوت: چه قین .

گه شات، گفاشت: گووشی .

بشینم: بینم .

شه ریاز: شه رپان. شه رکه ر .

پازیبوون: سپاسکر: به رخورداریبوون، سوپاسکردن .
پالاتکه: ۱ - چادر، کۆن، کۆنی په ش. ۲ - ئه و
چاردارا هه سن و دۆشه کا کو بریندار داتینن سه ر
و بریندار ب وی ئامووری هه سن و دۆشه که هلدن،
دبن نه خوه شخانئ، د ئامبولانساده هه نه؛ خیه وت،
چادر

هولک، هۆلک: ۱ - کۆنی کو ده ما جه نگ و
شه رپه ئارتیشی له شکه ری ل چۆلی (هۆلک،
کۆلک) کۆنی نه خوه شخانا بریندارا چیدکن (کۆن)
۲ - مالین بچوک ب که فرا، خوه لییی قرش و قالا
چیکری بۆ تیدا ستار بن .

ته مژین، قه هۆنژین، بۆنژین، پونژین: بۆنژان،
بوورژان .